

oner arbejdsløse mennesker alene inden for de nuværende EU-lande i 1983.

Planerne om ØMU blev søsat på topmødet i Hannover i juni 1988. Her nedsatte man en komité, som skulle udarbejde en rapport om, hvordan ØMU kunne gennemføres. Rapporten mundede ud i et forslag om at etablere en ØMU i 3 faser.

ØMU's første fase startede den 1. juli 1990. I denne fase skulle landene økonomisk nærme sig hinanden. Landene skulle lære at samarbejde bedre med færre økonomiske hindringer mellem landene. Der blev derfor taget de første skridt til:

- * at samordne landenes økonomiske politikker bedre,
- * at landene skulle deltage i valutasamarbejdet, EMS, og
- * at indføre frie kapitalbevægelser mellem landene. Derved ville det blive muligt for virksomheder og borgere at investere frit i de andre lande og gøre investeringer billigere.

I 1991 blev landene i EU enige om de traktatmæssige rammer for de to sidste faser af ØMU og dermed for den fælles valuta. Disse rammer blev vedtaget i Maastricht-traktaten.

*

Anden fase af ØMU, som Danmark var fuldt med i, startede den 1. januar 1994. Formålet med anden fase var at få en mere stabil og ensartet økonomisk udvikling i EU. Landene skulle gøre deres økonomier klar til at fastlåse de indbyrdes valutakurser, have en fælles penge- og valutapolitik og indgå i et tæt økonomisk og monetært samarbejde. Det skulle ske ved:

- * at landene skulle opfylde nogle økonomiske krav - de såkaldte konvergenzkriterier: lav rente, stabile priser og valutakurser samt et offentligt budgetunderskud og en offentlig gæld, som ikke er for stor,
- * at gennemføre frie kapitalbevægelser mellem alle lande i EU,
- * at oprette samarbejdsorganisationen Det Europæiske Monetære Institut (EMI), og
- * at der blev indført tre overordnede regler: forbud mod monetær finansiering (dvs. finansiering af offentlige udgifter ved seddeludstedelse mv.), forbud mod at EU-lande hæfter for hinandens gæld samt forbud mod adgang for den offentlige sektor til at låne i finansielle institutioner på mere favorable vilkår, end kapitalmarkedet tilbyder.

Landene skulle bestræbe sig på at opfylde nogle økonomiske krav, fordi en mere harmonisk økonomisk udvikling er central for at kunne opnå alle fordelene ved at skabe et mere forpligtende valutasamarbejde. Samtidig er stabile priser og valutakurser vigtig-

ge forudsætninger for en bedre vækst og større beskæftigelse.

*

ØMU's tredje fase med den fælles valuta startede 1. januar 1999 og betød:

- * indførelsen af euroen og dermed en fastlåsning af valutakurserne, så de ikke kan ændres,
- * fælles penge- og valutapolitik for eurolandene og
- * oprettelsen af den fælles centralbank, ECB, for eurolandene.

Filosofien bag ØMU er at skabe et bedre samarbejde, ved at de europæiske lande støtter hinanden frem for at eksportere problemerne til hinanden. Det opnås bedst ved at skabe stabile priser og valutakurser i Europa. Det vil man opnå ved et tættere samarbejde om den økonomiske politik. Det vil gavne beskæftigelsesfremgangen. For eurolandene sker det også gennem den fælles valuta, euroen.

Det indre marked - EU's hjemmemarked - har bidraget til øget samhandel, økonomisk udvikling og beskæftigelse. Mange ser en mulighed for yderligere at lette handelen mellem landene ved at indføre en fælles valuta. Det vil lette sammenligningen af priser og give større konkurrence og dermed mulighed for lavere priser. Samtidig kan virksomheder og forbrugere spare vekselomkostninger ved kun at bruge én valuta, når de handler med hinanden. Ved at have en fælles valuta bliver der tale om ét stort europæisk hjemmemarked. Det vil i sig selv også gavne beskæftigelsen.

ØMU er også resultatet af mange års politiske overvejelser. Mange ser ØMU som en måde at skabe gensidig forståelse på mellem de europæiske lande. Tanken er, at man herigennem kan undgå tidlige tidens konflikter, der i høj grad har præget den europæiske historie.

*

Danmark deltager ikke i den fælles valuta, euroen, som følge af vort forbehold. Danmark har indgået en valutaaftale med eurolandene og ECB, hvor den danske krone stabiliseres i forhold til euroen inden for et snævert udsvingsbånd på $\pm 2,25$ pct. Dette er sket inden for rammerne af valutakurssamarbejdet (ERM II) mellem euroområdet og medlemslande udenfor.

Euroen flyder i forhold til de andre hovedvalutaer, dollar og yen. Da kronen er bundet til euroen, indebærer den danske fastkurspolitik, at kronen flyder over for dollar og yen. Det svarer helt til situationen, da kronen var knyttet til D-marken. ECB har som primær opgave at fastholde prisstabilitet i hele euroområdet og ikke at stabilisere euroens kurs over for dollar. Euroens fald siden dens indførelse er en naturlig kon-